

Nauki prawne jako odrębna dyscyplina w ramach nauk społecznych, mają za swój przedmiot prawo, rozumiane zarówno jako prawo stanowione w postaci aktów normatywnych jak też prawo orzecznicze (precedensowe), kształtujące się w toku praktyki sądowej. Zasadniczo odpowiada to obu „zachodnim” kulturom prawnym – kontynentalnej i anglosaskiej. Oba te rodzaje źródeł prawa nauki prawne odnoszą do wartości mających charakter naturalny oraz wartości mających podstawy w życiu społecznym i systemie politycznym co stanowi grunt dla wyróżnienia koncepcji prawno-naturalnych, socjologicznych i pozytywistycznych. W ramach systemu nauk prawnych wyróżnia się nauki historycznoprawne (obejmujące powszechną historię prawa z prawem rzymskim oraz historię prawa polskiego), nauki teoretycznoprawne (obejmujące teorię i filozofię prawa, socjologię prawa, współczesne doktryny prawne) oraz (najliczniejsze i odnoszące się do prawa obowiązującego) nauki dogmatycznoprawne. W ramach tych ostatnich znajdują się nauki mające za przedmiot prawo międzynarodowe i ponadnarodowe (Unii Europejskiej) oraz prawo „krajowe”, zawierające regulacje ogólnopństwowe, lokalne (w tym tzw. prawo miejscowe) oraz prawo wewnętrznie obowiązujące. Najogólniej rzecz ujmując przedmiot nauk dogmatycznoprawnych, odzwierciedlający system prawa posiadający strukturę poziomą (gałęziową) oraz zhierarchizowaną strukturę pionową w odniesieniu do mających różną moc prawną aktów normatywnych, obejmuje prawo materialne oraz prawo formalne (proceduralne). W obu powyższych warstwach należy ono do prawa publicznego (np. prawo administracyjne finansowe), prawa karnego lub prawa prywatnego (np. prawo cywilne czy handlowe), znajdując swe zwieńczenie, zarówno w ramach prawa materialnego jak i prawa proceduralnego, w regulacji konstytucyjnej. Twierdzenia nauk prawnych budowane są na podstawie analizy normatywnej tekstów prawnych (tzw. metoda językowo-logiczna), analizy socjologicznej i psychologicznej (w odniesieniu do działania prawa), a także analizy aksjologicznej oraz komparatystycznej (realizowanej w ogólnej skali systemów prawnych lub poszczególnych instytucji prawnych). Wśród zasadniczych kierunków doktrynalnego ujmowania istoty prawa oraz szczegółowych problemów dogmatycznoprawnych, obok klasycznych doktryn prawnych - pozytywizmu prawniczego, prawa natury, normatywizmu, solidaryzmu, funkcjonalizmu i psychologizmu, rozwijają się nowe koncepcje, do których należy zaliczyć m.in. teorię argumentacji prawniczych, retorykę prawniczą, hermeneutykę prawniczą, krytyczną analizę prawa, nurt law and society czy critical legal studies.